

Elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus
Närings-, trafik- och miljöcentralen
Centre for Economic Development, Transport and the Environment

ELY-keskuksen myöntämät avustukset vesienhoitoon sekä kalataloushankkeisiin

Vauhtia vesienhoitoon järvi-ilta 21.11.2017, Tampere

Pirkanmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus / Sami Moilanen / Vesiyksikkö

22.11.2017

Harkinnanvarainen valtionavustus vesienhoitoa tukeviin toimenpiteisiin

§ Maa- ja metsätalousministeriön sekä Ympäristöministeriön ELY-keskukselle tarkoitukseen myöntämistä määrärahoista.

§ Ensisijaisia konkreettiset, pinta- tai pohjavesien tilaa parantavat hankkeet vesistöissä ja valuma-alueilla

§ Hakijana pääsääntöisesti yhteisö – esimerkiksi osakaskunta, järven kunnostus- tai suojeluyhdistys > yleisen edun mukaiset hankkeet

§ Myös kunnilla mahdollisuus hakea.

§ Hankkeen kustannusten tulee olla kohtuulliset sillä saavutettaviin hyötyihin nähden.

§ **Hakijan tulee kyetä vastaamaan hankkeen toteutuksesta ja avustuksen käytöstä.**

§ **Haettava aina ennen avustukseen haettavien toimenpiteiden aloittamista.**

§ **Oleellisista muutoksista aina yhteys ELY-keskukseen hyvissä ajoin ennen niiden toimeenpanoa.**

§ **Avustusprosentti syksyn 2017 haun osalta tulee olemaan Pirkanmaalla ”lähtökohtaisesti” 50 % silloin kun hanke tukee selkeästi vesienhoidon tavoitteita ja palvelee yleistä etua (voi olla myös alle 50% ja erityisperustein yli 50%).**

§ **Myös hankkeen hallinnoinnista aiheutuviin kustannuksiin, vaikutusten seurantaan, luvista perittäviin maksuihin sekä säädös- ja lupavelvoitteiden täyttämisestä aiheutuviin kustannuksiin.**

- 1) edistää vesistön ja muiden pintavesien monipuolista ja kestäväää käyttöä;
- 2) edistää vesistön ja muiden pintavesien hyvän tilan saavuttamista ja ylläpitämistä;
- 3) vähentää tulvimisesta, pitkäaikaisesta kuivuudesta tai muista epätavallisista vesiolosta aiheutuvaa vaaraa ja niistä aiheutuvia edunmenetyksiä;
- 4) edistää kalan kulkua tai kalakantojen luontaista lisääntymistä tai parantaa mahdollisuuksia kestävään kalastukseen;
- 5) edistää vesiluonnon monimuotoisuutta
- 6) vähentää vesistöön jääneistä rakenteista tai sinne joutuneista aineksista vesistössä tai sen ranta-alueella aiheutuvaa vaaraa tai niistä aiheutuvia edunmenetyksiä; tai
- 7) täydentää tai parantaa toimenpidettä, joka valtion tuella on aiemmin toteutettu vesistössä tai maalla, tai vähentää tällaisesta toimenpiteestä aiheutuneita edunmenetyksiä.

Avustuksen osuus saa olla enintään 50 prosenttia 5 §:ssä tarkoitetuista hankkeen hyväksyttävistä kokonaiskustannuksista. Avustuksen osuus voi kuitenkin olla tätä suurempi silloin, kun:

- 1) hanke edistää vesienhoidon ja merenhoidon järjestämisestä annetun lain mukaisen vesienhoitosuunnitelman ja merenhoitosuunnitelman sekä niitä toimeenpanevien toimenpideohjelmien toteuttamista;
- 2) hanke sisältyy tulvariskien hallinnasta annetun lain (620/2010) mukaiseen tulvariskien hallintasuunnitelmaan;
- 3) hanke vahvistaa uhanalaisten tai vaarantuneiden vaelluskalakantojen elinvoimaisuutta;
- 4) hanke edistää vesiluonnon monimuotoisuutta luonnonsuojelulain (1096/1996) 7 tai 77 §:ssä tarkoitettuun suojeluohjelmaan tai Natura 2000 -verkostoon kuuluvalla alueella; tai
- 5) kyse on 4 §:n 1 momentin 7 kohdassa tarkoitetusta valtion tuella aiemmin toteutettuun toimenpiteeseen liittyvästä hankkeesta.

Hakemuksen täytössä huomioitavaa

- § Hakulomake löytyy sähköisenä verkosta. Hakuaika päättyy 30.11.2017. Hakuajan jälkeen saapuneita hakemuksia voidaan ottaa huomioon määrärahojen puitteissa.

<https://www.ely-keskus.fi/web/ely/avustukset-vesisto-ja-kalataloushankkeisiin...>

- § Puutteellisesti täytettyyn hakemukseen joudutaan yleensä pyytämään hakijalta lisäselvityksiä. Täytä siis hakemuksen kaikki kohdat – kysy tarvittaessa neuvoa jo täyttövaiheessa ELY-keskuksen asiantuntijalta.
- § Luvat: Erityisesti toteutushankkeiden osalta edellytetään, että tarvittavat luvat ja asianosaisten suostumukset ovat kunnossa. Hankkeen maksatus voidaan evätä, mikäli luvat eivät ole kunnossa.
- § Hankesuunnitelma: Selosta mielellään karttaliitteiden avulla, mitä ollaan tekemässä ja millä alueella. Suunnitelman sivumäärällä tai ”sliipatulla” ulkoasulla ei ole merkitystä vaan sillä, että siitä saa selkeän käsityksen toimenpiteistä ja niiden sijoittumisesta.

Kustannuslaskelmassa huomioitavaa

- § Rahoitussuunnitelman tulee kattaa ilmoitetut kustannukset.
- § Omarahoitusosuuden tulisi olla varmistettu. Muussa tapauksessa hakemuksen käsittely yleensä viivästyy. Toimita tositteet (esimerkiksi kunnan päätös osallistua hankkeeseen jollain tietyllä summalla).
- § Talkootyö voidaan hyväksyä osaksi omarahoitusosuutta
 - 15 €/ henkilötyötunti +30 €mahd. konetyötunti (kone + käyttäjä 45 €/h).
- § Talkootyön arvo saa olla enintään valtionavustuksen ylittävä osa hankkeen kokonaiskustannuksista. Työstä on pidettävä tuntikirjanpitoa.
- § Ilmoitus siitä, onko hakija arvonlisäverovelvollinen
- § Kustannuslaskemissa ilmoitus siitä sisältävätkö esitetyt summat arvonlisäveron.

Hankkeen maksatus

- § **Loppuraportti (vapaamuotoinen) mielellään kuvaliittein varustettuna ja sisältäen päätöksessä edellytetyt asiakohdat.**
- § **Tositteet hankinnoista (aina ote kirjanpidosta tai menoerittely, yksilöity lasku/kuitti ja tosite niiden maksamisesta).**
- § **Talkootyön osalta talkoolaisten allekirjoituksilla ole tuntikirjanpito**
- § **Selvitys mahdollisten hankkeeseen liittyvien velvoitteiden hoidosta hankkeen toteuttamisen jälkeen.**
- § **Sähköiset lomakkeet verkossa**

Eri rahoituskanavia

**Harkinnanvarainen valtionavustus
vesienhoitoon; ELY (Y-vastualue)**

**Avustus maaseudun
kehittämiseen; ELY (E-
vastualue)**

**Avustus maaseudun
kehittämiseen; Leader-
ryhmät**

**Biotalouden edistäminen
("Kärki –hankkeet")**

Kuntien myöntämä rahoitus

**Kemera
luonnonhoitohankkeet;
Suomen metsäkeskus**

**Yksityinen rahoitus,
sponsorit**

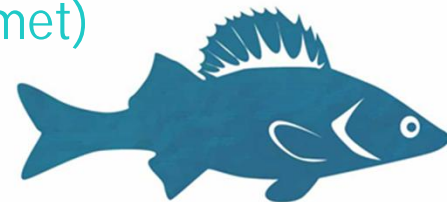
**EU-hankeraha. Esim Life-
hankkeet**

KALATALOUDEN HANKEAVUSTUKSET

Ø Erityisavustukset kalatalouden alueelliseen edistämiseen

- haettavana joului-tammikuussa
- luontaisten kalakantojen monimuotoisuuden turvaaminen (selvitykset, suunnitelmat, pienet kalataloudelliset kunnostukset, ei kalaistutuksiin)
- kalastusharrastuksen edistäminen (mm. nuorille suunnatut hankkeet, tiedotus, veneluiskat yms.)
- kalastuksen valvonta (käytännön valvontatoimet)

Ø Euroopan meri- ja kalatalousrahaston Suomen toimintaohjelma 2014–2020

- <http://www.merijakalatalous.fi/>
- elinkeinotuki
- tuotteiden ja markkinoiden luomiseen sekä kalastajien toiminnan monipuolistamiseen
- vesiviljelyssä tavoitteena on tuotannon voimakas ja kestävä kasvu
- markkinoille saattamisen ja jalostuksen edistäminen

Elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus
Närings-, trafik- och miljöcentralen
Centre for Economic Development, Transport and the Environment

Rahoitus pohjavesialueille

§ **Pohjavesialueiden
suojelusuunnitelmien laatimiseen**

§ **Myös muihin
vesienhoitosuunnitelmien ja
merenhoitosuunnitelman
toimenpiteiden toteuttamiseen**

Lisätietoa:

Merja Antikainen, puh. 029 503 6318

merja.antikainen@ely-keskus.fi

Vesienhoidon toimenpideohjelmassa toimenpiteitä mm,:

- § **Maa-ainesten ottaminen:
kunnostussuunnitelman
laatiminen/yleissuunnitelman
laatiminen (10 kpl)**
- § **Suojelusuunnitelman
laatiminen/päivittäminen (14 kpl)**
- § **Yhteistarkkailu (6 kpl)**

Kiitos

Elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus
Närings-, trafik- och miljöcentralen
Centre for Economic Development, Transport and the Environment

Tarkentavaa tietoa eri rahoituskanavista:

Vauhtia vesienhoitoon järvi-ilta 21.11.2017, Tampere

Pirkanmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus / Sami Moilanen / Vesiyksikkö

22.11.2017

Avustukset maaseudun kehittämiseen (ELY / E-vastuualue tai paikalliset Leader-ryhmät)

Yleissääntönä, että vaikutuksiltaan laaja-alaiset hankkeet rahoitetaan pääosin ELY-keskuksesta ja pienemmät paikalliset hankkeet Leader -ryhmien kautta.

Leader tuki muodostuu EU:n, valtion ja kuntien rahoituksesta

Leader –hankkeissa on mahdollista saada suunnitteluun jopa 80 %:a tukea ja toteutukseen 50%.

Tuettavissa hankkeissa jonkun verran eroja eri Leader-ryhmien välillä.

Esimerkkejä vesien suojeluun liittyvistä ELY-keskukselta (E-vastuualue) haettavista tuettavista toimenpiteistä:

- **Ei tuotannolliset investoinnit:** (esim. kosteikon perustaminen, perinnebiotooppien ja luonnonlaidunten alkuraivaus ja aitaaminen)
- **Kosteikon hoito**
- **Luonnonmukainen tuotanto**
- **Ympäristökorvauksen mukaiset toimenpiteet:** (esim. suojavyöhykkeet, luonnonhoitopellot, peltojen talviaikainen kasvipeitteisyys ym.).

Mahdollisuus saada ELY:n E-vastuualueen myöntämää hankerahoitusta myös laaja-alaisiin ja monitavoitteisiin vesiensuojeluhankkeisiin, jotka edistävät maaseudun elinvoimaisuutta.

Elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus
Närings-, trafik- och miljöcentralen
Centre for Economic Development, Transport and the Environment

Pirkanmaan Leader-ryhmät

Avustukset metsätalouden vesiensuojeluun (Suomen metsäkeskus, läntinen palvelualue)

KEMERA-rahoitus

- § Selkeimmin vesiensuojeluun kohdentuu metsäluonnon hoitohankkeisiin myönnettävä tuki
- usean tilan alueelle ulottuviin, monimuotoisuuden kannalta tärkeiden elinympäristöjen hoito- ja kunnostustöihin sekä metsä- ja suoelinympäristöjen ennallistamiseen
 - metsäojituksista aiheutuneiden vesistöhaittojen estämiseen tai korjaamiseen, jos toimenpiteellä on tavanomaista laajempi merkitys vesien ja vesiluonnon hoidon kannalta eikä kustannuksia voida osoittaa tietyllä aiheuttajalle
- § KEMERA-tuessa on mahdollisuus jopa 100 %:n tukeen vesiensuojelutoimenpiteiden osalta.

EU-hankerahoitus laajoihin ja monitavoitteisiin hankkeisiin

Voivat olla hyvinkin laaja-alaisia hankkeita, joissa on useita yhteistyökumppaneita ja aluekoordinaattoreita

§ Esimerkkinä vuonna (2016) käynnistynyt FRESHABIT-hanke

- tavoitteena on parantaa järvien, jokien ja pienvesien ekologista tilaa
- Useita erityyppisiä kohteita kahdeksalla eri kohdealueella eri puolilla maata
- Hankekumppaneita 30 kpl, joiden lisäksi useita osarahoittajia (mm. Pirkanmaan ELY-keskus)
- Kokonaisbudjetti noin 20 milj. €, josta kansallista rahaa noin 12 milj. €

Hallitusohjelman ns. ”kärki-hankkeet”

Biotalousen edistäminen

- § Vesiensuojeluun suoraan tai epäsuorasti linkittyviä ohjelmaan kirjattuja toimenpiteitä mm:
- Ø Lisätään ravinteiden kierrätystä ja tehostetaan toimia Itämeren ja vesien suojelemiseksi
 - Ø Veteen liittyvien elinkeinojen ja osaamisen avulla (sininen biotalous) lisätään kestäväää kasvua
 - Ø Vauhditetaan luonto- ja virkistysmatkailua
 - Ø Vaeltavien ja uhanalaisten kalakantojen elvyttäminen
- § Rahoitukseen esitetty pelkästään edellä mainittuihin toimenpiteisiin vuosille 2016 – 2018 useita kymmeniä milj. euroja.

Muut rahoituslähteet

Kuntarahoitus

- § Vaihtelee luonnollisesti kunnittain ja nykyinen tiukka taloustilanne näkyy kuntienkin rahoitusmahdollisuuksissa.
- § Tärkeä rahoituslähde ja esimerkiksi yhdistettynä hankkeeseen myönnetyn harkinnanvaraisen valtionavustuksen kanssa (kunnan rahoitusosuus osana hakijan omarahoitusosuutta) voi merkittävästi edesauttaa hankkeiden toteutumista.

Yksityinen rahoitus, yhteisöjen rahoitus ja sponsorit

- § Nykyään välttämätön useimmissa vesistökuunnostus- ja vesiensuojeluhankkeissa.
- § Valtion ja kuntien rahoitusmahdollisuudet ovat rajalliset. Asianosais- ja hyödynsaajatahojen riittävä osallistuminen hankerahoitukseen on useimmiten ehto valtion- tai kunnan rahoituksen myöntämiseen.

Lisätietoa eri rahoitus- ja tukimuodoista

Harkinnanvaraiset valtionavustukset vesienhoidon toimeenpanoon

- § www.ym.fi/harkinnanvaraisetvaltionavustukset
- § <http://www.finlex.fi/fi/laki/alkup/2015/20150714>

Maatalouden tuet

- § <http://www.mavi.fi/fi/oppaat-ja-lomakkeet/viljelijä/Documents/kosteikko.pdf>
- § <http://www.mavi.fi/fi/oppaat-ja-lomakkeet/viljelijä/Documents/ei-tuotannolliset.pdf>
- § <http://maaseutuvirasto.mobiezone.fi/zine/192/article-4408>
- § <http://www.mavi.fi/fi/oppaat-ja-lomakkeet/viljelijä/Documents/luomu.pdf>
- § <http://www.mavi.fi/fi/oppaat-ja-lomakkeet/viljelijä/Documents/ymparistokorvaus.pdf>
- § <http://maaseutuvirasto.mobiezone.fi/zine/192/article-3991>
- § <http://maaseutuvirasto.mobiezone.fi/zine/192/article-4349>
- § <http://www.mavi.fi/fi/tuet-ja-palvelut/Documents/Ymp%C3%A4rist%C3%B6korvaus.pdf>

Metsätalouden tuet

- § <http://www.metsakeskus.fi/metsatalouden-tuet#.VzYMI8tf1ow>

Leader-ryhmät

- § <http://leadersuomi.fi/>